

Meclisteki Torba Yasa Teklifindeki Düzenlemeler

İşsizlik Sigortası Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi 16/10/2020 tarihinde TBMM Başkanlığı'na sunulmuştur. Anılan Kanun Teklifinin gerekçesinde de belirtildiği üzere, Teklif ile aşağıda belirtilen düzenlemelerin yapılması amaçlanmaktadır:

A- Kanun Telifi İle Sosyal Güvenlik Teşvikleriyle İlgili Yapılması Öngörülen Düzenlemeler:

Anılan Kanun ile Sosyal Güvenlik Teşvikleri olarak adlandırılabilir düzenlemeler ile aşağıdakiler amaçlanmaktadır:

- Koronavirüs (Covid-19) kaynaklı zorlayıcı sebep gerekçesiyle yapılan kısa çalışma ve kısa çalışmanın sona ermesini takiben sağlanan normalleşme desteğine ilişkin Cumhurbaşkanına tanınan yetki süresinin 30/06/2021 tarihine kadar uzatılması.
- İşsizlik ödeneğinden yararlanan kişilerin işten ayrılmalarını takiben 90 gün içerisinde işe girmeleri ve bu iş yerinde 12 ay süreyle kesintisiz çalışmaları halinde uzun vadeli sigorta primlerinin tamamının İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanması.
- İşsizlikle mücadele kapsamında istihdamın korunması ve artırılması amacıyla özel sektör işverenlerine kolaylık ve başta dezavantajlı gruplar olmak üzere işsizlerin istihdam edilmelerinin sağlanması amacıyla 2020 yılı sonuna kadar uygulanacak olan destek ve teşviklerin uygulama sürelerini 31/12/2023 tarihine kadar uzatmak üzere Cumhurbaşkanına yetki verilmesi.

Süre Uzatılması için Cumhurbaşkanına yetki verilmesini amaçlayan bu düzenleme şu teşviklerle ilgilidir:

- i- İşsizlik Sigortası Kanununa 6111 sayılı Kanunla eklenmiş olan geçici 10. madde ile kadınları, gençleri veya mesleki yeterlilik belgesi bulunanları istihdam eden özel sektör işverenlerine sağlanmakta olan prim desteği,
- ii- İşsizlik Sigortası Kanununa 7103 sayılı Kanunla eklenmiş olan geçici 19. madde ile 01/01/2018 ile 31/12/2020 tarihleri arasında özel sektör işverenlerince bir önceki yıl ortalamasına ilave istihdam edilen kişiler için 12 ay, bu kişinin kadın, genç veya engelli olması durumunda 18 ay süreyle sağlanan prim teşviki,
- iii- İşsizlik Sigortası Kanununa 7103 sayılı Kanunla eklenmiş olan geçici 21. madde ile 01/01/2018 ile 31/12/2020 tarihleri arasında özel sektör işverenlerince bir önceki yıl ortalamasına ilave istihdam edilen kişiler için sağlanan gelir vergisi stopaj teşviki ve damga vergisi desteği.
- 01/07/2020 tarihinden önce kısa çalışma başvurusunda bulunmuş olan özel sektör işyerlerinde, kısa çalışmanın sona ermesi ve haftalık normal çalışma sürelerine dönülmesi durumunda sağlanan normalleşme desteğinin uygulama süresinin 30/06/2021 tarihine kadar uzatılabilmesine ilişkin Cumhurbaşkanına yetki verilmesi.
- İş veya hizmet sözleşmesi 01/01/2019-17/04/2020 döneminde sona erenler ile SGK'ya bildirilmeksizin çalışanların en son çalıştıkları işyerlerine başvurmaları ve bu işverenler tarafından fiilen çalıştırılmaları halinde bu sigortalılar için işverenlere günlük 44,15 TL destek verilmesi, başvuruda bulunanlardan işveren tarafından işe

alınıp ücretsiz izne ayrılanlar için ise günlük 39,24 TL destek verilmesi. Ayrıca, bu kapsamda olup başvurusunun kabul edilmediğini bildirenler için de hane başına günlük 34,34 TL destek verilmesi.

- 2019/Ocak-2020/Nisan döneminde en az sigortalı bildiri yapılan aydaki sigortalı sayısına ilave olarak istihdam edilecek her bir sigortalı için bunların işe alındığı tarihten itibaren fiilen çalıştırıldıkları dönemde günlük 44,15 TL, ilave olarak işe alınanlardan işveren tarafından ücretsiz izne ayrılacak olanlara ise günlük 39,24 TL nakdi ücret desteği verilmesi.
- Esnaf ve Ahilik Sandığı uygulamasının yürürlük tarihinin 31/12/2023 olarak değiştirilmesi.
- Yirmi beş yaşını doldurmamayan veya elli ve üzeri yaşta olan işçilerle yapılacak belirli süreli iş sözleşmelerinin şartlarının yeniden düzenlenerek, mevcut sınırlamalara tabi olmaksızın belirli iş sözleşmesi yapılabilmesi, işçinin aynı işverenin işyerlerinde belirli süreli iş sözleşmesi ile çalıştırılabileceği azami süre sınırı belirlenmesi ve bu kapsama girenlerin istihdam piyasasına girişlerinin daha kolay hale getirilmesi.
- 25 yaşın altında olan gençlerin istihdama girişlerinin, esnek çalışma yöntemlerinden olan kısmi süreli çalışma ile sağlanması, gençlerin istihdamdaki oranın artırılması, genç işsizliğin azaltılması amacıyla, işveren emrinde ay içerisinde 10 günden az çalışanlar için % 2 iş kazası ve meslek hastalıkları primi ile %7,5'i işveren %5'i sigortalıya ait olmak üzere % 12,5 oranında genel sağlık sigortası priminin işverence ödenmesi suretiyle, yürürlükteki asgari ücret üzerinden çalışma gün sayısı dikkate alınarak % 14,5 oranında prim alınarak, prim maliyetinin, dolayısıyla işçilik maliyetinin azaltılması.

B- Kanun Telifi İle Vergi Kanunlarında Yapılması Öngörülen Düzenlemeler:

Anılan Teklif ile vergi kanunlarında da yapılacak değişikliklerle mükelleflere vergi indirimi ve vergiden muafiyet imkanı sağlanması amaçlanmış olup, bunlar aşağıdaki gibi özetlenebilir:

- Bir işyeri bulunmaksızın sanayi tipi veya seri üretim yapabilen makine ve alet kullanmaksızın oturdukları evlerde imal ettikleri malları internet ve benzeri elektronik ortamlar üzerinden satanların bu faaliyetleri muaflik kapsamına alınarak, bunların elde ettikleri hasılatları üzerinden tevkif suretiyle vergilendirilmelerinin sağlanması.
- Ülke ekonomisinin uluslararası rekabetçiliğinin geliştirilmesi, yeni ihracat alanlarının oluşturulması, istihdam imkânlarının artırılması ve bu alanda oluşacak yeni pazarlarda ülkemizin payının artırılması amacıyla, yeni bir teşvik unsuru olarak Gelir Vergisi Kanununun diğer indirimleri düzenleyen 89'uncu maddesine yapılan ilave ile Ticaret Bakanlığınca belli edilen tutarı aşmayan **mikro ihracat** olarak ifade edilen mal ihracından elde edilen kazançların %50 sinin beyannamede bildirilen gelirlere indirilmesine imkân tanınması.
- Tam mükellef sermaye şirketlerinin kendi hisselerini iktisap etmek suretiyle vergisiz bir şekilde kar dağıtımını yapmalarının önüne geçilmesi amacıyla, iktisap edilen payların iktisap bedeli ile İtibari değeri arasındaki fark tutarın, dağıtılmış kar payı sayılarak, %15 oranında tevkifat uygulanması.

- Menkul kıymet gelirlerinde stopaj uygulamasını içeren ve 2006 yılından beri yürürlükte olan GVK'nın geçici 67. maddesinin uygulama süresinin 31 Aralık 2025 tarihine kadar uzatılması ve uygulamaya açıklık getirecek düzenleme yapılması.
- Banka ve aracı kurumlar vasıtasıyla gerçekleştirilen kaldıraçlı alım satım (foreks) işlemlerinden elde edilen gelirlerin geçici 67. madde kapsamında kaynaktan kesinti suretiyle vergilendirilmesinin sağlanması.
- Jokeyler, jokey yamakları ve antrenörlerine ücret olarak yapılan ödemeler üzerinden 31/12/2025 tarihine kadar %20 oranında gelir vergisi tevkifatı yapılması uygulamasına devam edilmesinin sağlanması.
- Kısmi zamanlı çalışmanın teşvik edilmesi ve yeni istihdam artışı sağlanması amacıyla, kısmi zamanlı çalışmayı kabul eden hizmet erbabına belli şartlar dahilinde gelir vergisi ve damga vergisi istisnası getirilmesi.
- Yurt dışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının ve yurt içinde bulunan ancak işletmelerin kayıtları arasında yer almayan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları ile taşınmazların bildirilmesi halinde vergi incelemesi ve tarhiyat yapılmamasına ilişkin uygulamanın (*varlık barışının*) yeniden getirilmesi. (*Bu varlıkların bildirim için son tarih 30 Haziran 2021 olarak belirlenmiştir. Yurt dışındaki varlıkların bildirim tarihinden itibaren 3 ay içerisinde Türkiye'ye getirilmesi veya Türkiye'deki banka ya da aracı kurumlarda açılacak bir hesaba transfer edilmesi gerekmektedir. Bildirilen yurt içi ve yurt dışı varlıklar üzerinden herhangi bir vergi ödenmesi söz konusu değildir.*)
- Halen % 22 olarak uygulanan, ancak 2021 yılından itibaren % 20 olarak uygulanacak olan kanuni kurumlar vergisi oranını 5 puana kadar (%15'e kadar) indirme ve tekrar kanuni seviyesine çıkarma için Cumhurbaşkanına yetki verilmesi.
- Dahilde işleme rejimi kapsamında ithal ürünlerin vergisiz temini nedeniyle, bu alanda yerli üreticiler aleyhine rekabet eşitsizliği oluşmasını önlemek üzere, dahilde işleme izin belgesine sahip mükelleflerin yurt içinden temin edecekleri maddelerde Katma Değer Vergisi Kanununun 11/1 -c maddesinde düzenlenen tecil-terkin uygulaması kapsamında işlem yapılabilmesine 31/12/2025 tarihine kadar devam edilmesinin sağlanması.
- Payları Borsa İstanbul Pay Piyasasında ilk defa işlem görmek üzere en az %20 oranında halka arz edilen kurumların (*bankalar, finansal kiralama şirketleri, factoring şirketleri, finansman şirketleri, ödeme ve elektronik para kuruluşları, yetkili döviz müesseseleri, varlık yönetim şirketleri, sermaye piyasası kurumları ile sigorta ve reasürans şirketleri ve emeklilik şirketleri hariç*), paylarının ilk defa halka arz edildiği hesap döneminden başlamak üzere 5 hesap dönemine ait kurum kazançlarına kurumlar vergisi oranının 2 puan indirimli olarak uygulanması.
- Dernek veya vakıflarca elde edilen ve GVK 94/5 ile geçici 67. madde kapsamında kesinti suretiyle vergilendirilmiş kazanç ve iratları dolayısıyla iktisadi işletme oluşmuş sayılmayacağına ilişkin hükmün uygulanma süresinin 31.12.2025 tarihine kadar uzatılması.

- Milli Eğitim Bakanlığına bilgisayar ve donanımlarının bedelsiz teslimleri, bunlara ilişkin yazılım teslimi ve hizmetleri ile bu mal ve hizmetlerin bağışı yapacak olanlara teslim ve ifasına sağlanan KDV istisnasının 31/12/2023 tarihine kadar sũrdũrũlmesi.
- Kurumlar Vergisi Kanunu'nun geçici 2. Maddesinde yer alan ve Dernek veya vakıflarca elde edilen Gelir Vergisi Kanun'unun 94. maddesinin (5) numaralı bendi ve geçici 67. maddesi kapsamında kesinti suretiyle vergilendirilmiş kazanç ve iratlar ile Milli Eğitim Bakanlığına bağlı örgũn ve yaygın eğitim yapan mesleki ve teknik eğitim okullarındaki atölye ve uygulama birimleri ile anaokulu, kreş, çıraklık ve halk eğitim merkezlerindeki uygulama birimlerine bağlı döner sermaye işletmelerinin elde ettikleri gelirler dolayısıyla iktisadi işletme oluşmuş sayılmayacağına ilişkin hükmũn sũresinin 31.12.2025 tarihine kadar uzatılması.
- İstanbul Sismik Riskin Azaltılması ve Acil Durum Hazırlık Projesi (İSMEP) kapsamında İstanbul Valiliđine bağlı olarak faaliyet gösteren İstanbul Proje Koordinasyon Birimine yapılacak teslim ve hizmetler için, finansmanı yabancı devletler, uluslararası kurum ve kuruluşlarca karşılanmak şartıyla, sağlanan KDV istisnasının 2025 yılının sonuna kadar devam etmesi.
- 1/1/2021 tarihinde yürürlüđe girmesi öngörũlen **konaklama vergisinin** yürürlük tarihinin **1/1/2022** tarihine ertelenmesi.